

VASILE CHIRICA LA 60 DE ANI

Vasile Chirica s-a născut la 3 iulie 1943, în satul Vișani, comuna Bârnova, județul Iași, unde a urmat cursurile școlii primare (1950–1954). Și-a continuat studiile elementare la Școala nr. 2 din Bucium – Iași, iar clasa a VIII-a la Liceul nr. 5 din Iași. O anumită înclinație, moștenită din familie, l-a determinat să se înscrie la Seminarul Teologic – Mănăstirea Neamț (1958–1960), însă, după doar doi ani, destinul l-a îndepărtat definitiv de lumea ecleziastică. Din anul 1960 urmează cursurile la Liceul „Vasile Alecsandri” din Iași până în 1963, când își ia bacalaureatul. Este admis la Facultatea de Istorie–Filosofie a Universității „Al. I. Cuza” Iași, pe care o absolvă în anul 1968, ca șef de promoție, susținând teza de licență *Necropolele carpice din Moldova*, sub conducerea prof. dr.docent Mircea Petrescu-Dîmbovița.

În același an este încadrat la Institutul de Istorie și Arheologie „A. D. Xenopol” din Iași al Academiei Române, prin repartitie guvernamentală, unde, asemenea multor colegi de breaslă, trece de la necropolele carpice la arheologia epocii paleolitice. Încă de la începutul carierei sale, a căutat să împlinească urarea domnului academician Mircea Petrescu Dîmbovița, pe atunci director al Institutului mai sus-menționat, de a fi urmașul lui N. Moroșan, geolog și paleolitician de marcă, de numele căruia sunt legate descoperirea și cercetarea grotei de la Stâncă-Ripiceni și primele investigații științifice de la Mitoc-Malu Galben și Ripiceni-Izvor. În acest sens, conștientizând nevoia unei perfecționări și specializări multiple, a urmat cursuri de geomorfologie cu prof. C. Martiniuc și de anatomie comparată cu acad. prof. Olga Necrasov, dobândind cunoștințe indispensabile în studiul arheologiei preistorice, în general, și al paleoliticului, în special.

Un moment important în activitatea sa științifică l-a marcat susținerea tezei de doctorat *Așezările paleolitice de la Mitoc*, pregătită sub coordonarea științifică a prof. dr. docent Mircea Petrescu-Dîmbovița, în

anul 1981, la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași. Cariera sa a urmat cursul firesc de la documentarist (1968) până la cercetător științific principal I (1995). Între anii 1994–2000 a deținut funcția de secretar științific al Institutului de Arheologie Iași, iar în perioada martie 1997 – iulie 2000, pe cea de director general al Complexului Muzeal Național „Moldova” – Iași.

Cercetările de teren s-au concretizat în alcătuirea *Repertoriului arheologic al județului Botoșani și Repertoriului arheologic al județului Iași*, pentru care a obținut în 1978 și, respectiv, 1986, premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române. De remarcat faptul că *Repertoriul arheologic al județului Iași* introduce noi criterii metodologice și conține o ilustrație inedită.

De-a lungul întregii sale activități științifice, V. Chirica a fost preocupat de modernizarea cercetărilor paleolitice din România, de realizarea unei scheme noi a geocronologiei paleoliticului României în context european și de înlesnirea accesului specialiștilor la realitățile arheologice și istorice de pe teritoriul României. Realizări remarcabile a obținut în direcția problematicii ce vizează trecerea de la paleoliticul mijlociu la cel superior, precum și a racordării paleoliticului românesc la cel european prin aducerea cercetărilor și interpretărilor la standarde internaționale. Astfel, a demonstrat existența aurignacianului de la Mitoc-Malu Galben, jud. Botoșani, recunoscută de către comunitatea științifică internațională și, mai ales, de cel mai cunoscut specialist în domeniu, prof. Marcel Otte.

Este adeptul folosirii metodelor moderne de cercetare, în sensul acesta inițiind colaborarea cu parteneri externi: S.U.A. (Kenneth Honea), Belgia (Institutul Regal de Științele Naturii din Bruxelles și Universitatea din Liège) și Franța (Universitatea din Lille). Cu ajutorul acestora a avut acces la datări de cronologie absolută, prin care culturile paleolitice românești au fost racordate la cele europene, la analize de paleofaună, tehnică și tipologie a uneltelor, la analize de antracologie, la analize fizice și chimice de sol. Se adaugă experiența colaboratorilor din centrele mai sus menționate în interpretarea fenomenului istoric al evoluției comunităților preistorice.

Prin editarea publicației „Bibliotheca Archaeologica Iasslensis”, inaugurată în anul 1987, împreună cu acad. Mircea Petrescu-Dîmbovița, ajunsă în prezent la cel de-al XIV-lea volum, a pus la dispoziția specialiștilor cele mai importante sinteze ale preistoriei și protoistoriei de pe teritoriul României, în mare parte publicate în limbi de circulație internațională, ceea ce facilitează studiul lor în străinătate. În aceeași calitate de editor îl întâlnim și la volumele I–II ale *Istoriei românilor*, de N. Iorga.

Nu mai puțin semnificative sunt contribuțiile personale, Vasile Chirica fiind autorul a 8 cărți și a peste 90 de studii și articole, la care se adaugă numeroase recenzii și medalioane, publicate în reviste de specialitate din țară și străinătate. Totodată, colaborează la noul *Tratat de istorie a României* (2004), la capitolul Paleolitic-Mezolitic.

Recunoașterea activității sale științifice s-a concretizat și în cooptarea sa ca membru în diverse comisii și comitete interne și internaționale: Comisia a VIII-a – „Problemele paleoliticului superior” a Uniunii Internaționale de Științe Preistorice și Protoistorice din cadrul UNESCO; Comitetul de lectură al publicației „Préhistoire européenne” – Liège, Belgia; Comitetul de Redacție al revistei „Arheologia Moldovei” – Iași; Comitetul de lectură al publicației „Praehistoria” Miskolc – Ungaria; Colectivul de cercetări științifice interdisciplinare – INTASS (alături de specialiști din Franța, Belgia, Ucraina, R. Moldova). Pentru realizări deosebite în domeniul muzeologiei și arheologiei, a primit Diploma „Personalitate a anului 2000” (Cambridge, Anglia); Din martie 2004 este membru în Consiliul Permanent a U.I.S.P.P.

A participat la congresele și colocviile internaționale de la Nice, 1976; Bordeaux, 1977; Cracovia și Nitra, 1980; Mexico, 1981; Londra, 1986; Mainz, 1987; Iași, 1984, 1985, 1990, 1994, 1996; Cracovia și Brno, 1989; Montignac, 1990; Treignes, 1990; Bratislava, 1991; Miskolc, 1991; Ravello, 1992; Trento, 1992; Liège, 1993, 1995, 2001, 2003; Carcassonne, 1994; Leiden, 1995; Forlì, 1996. A întreprins stagii de documentare la Leningrad (1980), Fröiungr (1987), Liège (1993), Bruxelles, 2002.

V. Chirica s-a orientat și către o activitate didactică, fiind profesor asociat la Facultatea de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași și la Facultatea de Istorie-Geografie a Universității „M. Kogălniceanu” din Iași, unde ține cursuri de *Preistorie generală*, *Introducere în arheologie*, *Muzeologie* și *Istoria veche a României*.

Cele de mai sus ne îndrituiesc să afirmăm că cel omagiat în aceste rânduri reprezintă una din personalitățile de marcă ale arheologiei și culturii române. Nu ne rămâne decât să-i urăm succes pe mai departe, realizarea proiectelor propuse și, nu în ultimul rând, să-i dea Dumnezeu sănătate și putere de muncă pentru a-și vedea împlinite visele: soluționarea problemelor paleoliticului românesc între Nistru și Tisa, recunoașterea cercetărilor arheologice românești din domeniul paleoliticului de către comunitatea științifică internațională, deziderat în parte realizat, și chiar “crearea” unui exeget al spiritualității comunităților umane preistorice.

CECILIA STOIAN

LISTA LUCRĂRILOR ȘTIINȚIFICE

I. CĂRȚI

1. *Repertoriul arheologic al județului Botoșani*, vol. I–II, București, 1976, 375 p. (în colaborare cu Al. Păunescu, P. Șadurschi).
2. *Repertoriul arheologic al județului Iași*, vol. I–II, Iași, 1984–1985, 570 p. (în colaborare cu M. Tanasache)
3. *The Gravettian in the East of the Romanian Carpathians*, Iași, 1989, 239 p.
4. *Gisements du Paléolithique supérieur ancien entre le Dniestr et la Tissa*, Iași, 1996, 335 p. (în colaborare cu I. Borziac, N. Chetragu).
5. *Cu femeia prin milenii. Mit și realitate*, Ed. Helios, Iași, 1997, 246 p.
6. *Podgorii ieșene*, Ed. Helios, Iași, 2000 (în colaborare cu S. Văcariu).
7. *Gisements paléolithiques de Mitoc. Le Paléolithique supérieur de Roumanie à la lumière des découvertes de Mitoc*, Ed. Helios, Iași, 2001, 216 p.
8. *Arheologia preistorică a lumii (I, Paleolitic-Mezolitic, 306 p., V. Chirica, II, Neolitic-Eneolitic, 200 p., D. Boghian)*, Ed. Helios, Iași, 2003.
9. N. Iorga, *Istoria Românilor*, vol. I, p. I, București, 1988 (text stabilit, note, comentarii, postfață și indice de V. Chirica, V. Mihăilescu-Bîrliba, I. Ioniță).
10. N. Iorga, *Istoria Românilor*, vol. I, p. a II-a, București, 1988 (text stabilit, note, comentarii, postfață și indice de V. Mihăilescu-Bîrliba, V. Chirica, I. Ioniță).
11. N. Iorga, *Istoria Românilor*, vol. II, București, 1992 (text stabilit, note, comentarii, postfață și indice de I. Ioniță, V. Mihăilescu-Bîrliba, V. Chirica).
12. *La civilisation de Cucuteni en contexte européen*, BAI, I, Iași, 1987.
13. *La genèse et l'évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie*, BAI, II, Iași, 1987.
14. V. Chirica, *The Gravettian in the East of the Romanian Carpathians*, BAI, III, Iași, 1989.
15. *Le Paléolithique et le Néolithique de la Roumanie en contexte européen*, BAI, IV, Iași, 1991.
16. V. Chirica, I. Borziac, N. Chetragu, *Gisements du Paléolithique supérieur ancien entre le Dniestr et la Tissa*, BAI, V, Iași, 1996.
17. Codrin-Valentin Chirica, *Arta și religia paleoliticului superior în Europa Centrală și Răsăriteană*, BAI, VI, Iași, 1996.
18. T. Arnăuț, R. Ursu-Naniu, *Vestigii getice din cea de a doua epocă a fierului în interfluviul pruto-nistean*, BAI, VII, Iași, 1996.
19. Dan Gh. Teodor, *Meșteșugurile la nordul Dunării de Jos în secolele IV–XI*, BAI, VIII, Iași, 1996.
20. I. Tentiuc, *Populația din Moldova Centrală în secolele XI–XIII*, BAI, IX, 1996.
21. V. Spinei, *Ultimele valuri migratoare la nordul Mării Negre și al Dunării de Jos*, BAI, X, Iași, 1997.
22. A. Saraiman, V. Chirica ș. a., *Cuaternarul pe teritoriul României*, Ed. Helios, Iași, 1999.
23. V. Chirica, C. M. Mantu, S. Țurcanu, *Scânteia. Cercetare științifică și restaurare*, Catalog, Iași, 1999.
24. M. Petrescu-Dâmbovița ș. a., *Trușești, Monografia arheologică*, Iași, 1999.
25. V. Chirica, A. Ichim, *Monumentul. Tradiție și viitor*, Iași, 2000.
26. V. Chirica, *Gisements paléolithiques de Mitoc. Le Paléolithique de Roumanie à la lumière des découvertes de Mitoc*, BAI, XI, Iași, 2001.
27. V. Chirica, D. Boghian, *Arheologia preistorică a lumii, I–II*, BAI, XII, Iași, 2003

IV. STUDII ȘI ARTICOLE

1. *Ateliere paleolitice și epipaleolitice de prelucrare a uneltelor*, în *MemAntiq*, II, 1970, p. 7–17.
2. *Cercetări arheologice de teren în județul Botoșani*, în *Carpica*, IV, 1971, p. 299–313.
3. *Piese bifaciale din paleoliticul superior descoperite în regiunea de nord a Moldovei*, în *SCIV*, 24, 1973, 1, p. 93–101.
4. *Așezarea paleolitică de la Mitoc-Pârâul lui Istrate*, în *Din trecutul județului Botoșani*, I, 1974, p. 25–31.
5. *Vârfuri de lance gumelnițene descoperite la Glina*, în *MemAntiq*, IV–V, 1972–1973, p. 259–263, 393–395.

6. Cercetări arheologice de suprafață la sud de București, în *Materiale*, X, 1973, p. 353–366 (în colaborare cu R. Popovici).
7. Descoperiri paleolitice în așezarea de la Mitoc (jud. Botoșani), în *ArhMold*, VIII, Iași, 1975, p. 7–14.
8. Un brăzdar de plug din corn de cerb, descoperit la Dolhasca (jud. Suceava), în *Anuarul Muz. jud. Suceava*, IV, 1977, p. 309–311 (în colaborare cu M. Tanasache).
9. Habitats aurignaciens dans la zone du Prut Moyen, în *LX – Congres UISPP, Nice*, 1976, 27 p.
10. *Le Paléolithique final sur le territoire de la Roumanie*, în *Actes du Coll. Int. N.271*, Bordeaux, 1979, p. 859–867.
11. Poziția geomorfologică și cultural-cronologică a așezării Cucuteni A de la Iași – Splai Bahlui, în *SCIVA*, 28, 1977, 2, p. 185–194 (în colaborare cu C. Martiniuc și A. Nițu).
12. Considerații cu privire la paleoliticul final pe teritoriul României, în *Cercetst*, S.N., VIII, Iași, 1977, p. 109–124.
13. Cercetări arheologice recente în zona Prutului Mijlociu, în *Ac. Rom., Mem. Sect. de Șt. Ist.*, IV, II, 1979, p. 57–69 (în colaborare cu Al. Păunescu).
14. Considerații cu privire la complexe de locuire descoperite în stațiunile paleolitice, în *Carpica*, X, 1978, p. 21–45.
15. Tehnica și tipologia uneltelor din paleoliticul superior în regiunea Prutului Mijlociu, în *Hierasus*, Anuar '78, I, 1979, p. 43–62.
16. Descoperiri paleolitice și postpaleolitice la Mitoc-Pârâul lui Istrate (jud. Botoșani), în *Hierasus*, Anuar '78, I, 1979, p. 63–74 (în colaborare cu P. Șadurschi).
17. Morminte sarmatice descoperite la Mitoc (jud. Botoșani), în *SCIVA*, 30, 1979, 4, p. 631–636.
18. Așezările paleolitice de la Mitoc. Rezumatul tezei de doctorat, Iași, 1980, 25 p.
19. Cercetări arheologice în așezarea de la Dolhasca (jud. Suceava) și unele considerații privind Gravettianul de pe teritoriul României, în *MemAntiq*, VI–VIII, 1981, p. 267–290 (în colaborare cu P. Șadurschi).
20. *Le Paléolithique supérieur à l'Est des Carpathes*, în *Xe Congrès UISPP*, Mexico City, 1981, p. 212–226.
21. *Les recherches paléolithiques de Mitoc-Pârâul lui Istrate*, în *Coll. Int. L'Aurignacien et le Gravettien (Périgordien) dans leur cadre écologique*, Kraków, 1981, p. 7–20.
22. Date preliminare privind așezarea Precucuteni III de la Chiperești-Iași, în *Cercetst*, S.N., XII–XIII, 1981–1982, p. 101–111 (în colaborare cu N. Ciudin, D. Popovici).
23. Paleoliticul din zona Prutului Mijlociu, în *ActaMM*, III–IV, 1981–1982, p. 9–44.
24. Prima piesă de artă paleolitică din România, în *Progrese și realizări*, 1982, p. 15–17.
25. Amuleta-pendantiv de la Mitoc, jud. Botoșani. Notă preliminară, în *SCIVA*, 33, 1982, 3, p. 229–231.
26. Noi morminte sarmatice în Câmpia Moldovei, în *Hierasus*, Anuar 1983, V, p. 79–88 (în colaborare cu Octavian-Ticu Șovan).
27. Un vas antropomorf descoperit la Scânteiu – Iași, în *Hierasus*, V, 1983, p. 71–78.
28. Unele probleme privind paleoliticul superior la est de Carpați, *Hierasus*, V, 1983, p. 7–36.
29. Amuleta-pendantiv de la Mitoc și unele aspecte ale artei și magiei în paleoliticul superior est-carpatic, în *SAA*, I, 1983, p. 38–44.
30. Datarea prin C-14 a unor locuiri gravettiene de la Mitoc-Malu Galben (com. Mitoc, jud. Botoșani), în *SCIVA*, 35, 1984, 1, p. 74–79.
31. Descoperiri paleolitice și epipaleolitice în Podișul Moldovei, în *Acta Mold. Meridionalis*, V–VI, 1983–1984, p. 15–26 (în colaborare cu Gh. Enache).
32. Locuiri aurignaciene pe terasele Prutului dintre Ripiceni și Miorcani. Relațiile lor cu locuirile contemporane de pe terasele Bistriței, în *MemAntiq*, IX–XI, 1977–1979, 1985, p. 19–44.
33. Paleoliticul superior din România în lumina cercetărilor de la Mitoc-Botoșani, în *Documente recent descoperite și infomații arheologice*, București, 1986, p. 3–11.
34. *La chronologie relative et absolue des habitats aurignaciens et gravettiens de la Roumanie*, în *The World Archaeological Congress. The Pleistocene Perspective*, I, Southampton and London, 1986, 32 p.
35. Deux vases cucuteniens aux caractères anthropomorphes récemment découvertes dans le Département de Iași, în *BAI*, I, 1987, p. 287–290 (în colaborare cu A. Nițu).
36. *La genèse et l'évolution des cultures du Paléolithique supérieur dans la zone du Prut Moyen d'après les recherches récentes*, în *BAI*, II, 1987, p. 25–40.
37. *Découvertes d'art paléolithique sur le territoire de la Roumanie*, în *BAI*, II, 1987, p. 63–71 (în colaborare cu M. Cârțumaru).
38. *Corrélations géomorphologiques-archéologiques dans le secteur épigénethique de la vallée du Prut*, în *BAI*, II, 1987, p. 87–96 (în colaborare cu V. Băcăuanu).
39. Noi descoperiri de proveniență bizantină în spațiul est-carpatic al României, în *MMS*, LXII, 1986, 3–4, p. 259–262.
40. N. Iorga, istoric al preistoriei și al anticității de pe teritoriul României, în *MMS*, LXIII, 1987, 2, p. 105–110.
41. Mărturii creștine pe teritoriul Moldovei în secolele III–XIV, în *MMS*, LXIII, 1987, 4, p. 115–120.
42. Creștinismul la est de Carpați în lumina mărturiilor arheologice, în *MMS*, 1989, 1, p. 69–75.
43. Două vase cucuteniene cu caractere antropomorfe recent descoperite, în *Hierasus*, VII–VIII, 1988, p. 17–37 (în colaborare cu A. Nițu).
44. Unele observații cu privire la începuturile paleoliticului superior în zona Prutului Mijlociu, în *ArhMold*, XII, 1988, p. 11–21.
45. *La présence des pointes foliacées dans le Paléolithique supérieur de la Roumanie*, în *ERAUL*, 1990, p. 163–174.
46. *Le Paléolithique supérieur et final au nord du Danube Inférieur*, în *ERAUL*, 43, 1990, p. 1–8.

47. *Le Gravettien en Roumanie*, în *ERAUL*, 43, 1990, p. 9–16.
48. *Le Gravettien en Roumanie*, în *BAI*, IV, 1991, p. 7–15.
49. *Le Paléolithique supérieur sur le territoire de la Roumanie*, în *ERAUL*, 1991, p. 21–27.
50. *La géochronologie du Gravettien sur le territoire de la Roumanie*, în *XIIe Congrès UISPP*, Bratislava, 1991, p. 72–75.
51. *Les pièces bifaciales et la transition du Paléolithique Moyen vers le Paléolithique supérieur sur le territoire de la Roumanie*, în *Actes du Coll. Int.*, Miskolc, 1991, în *Paléo*, 1995, p. 105–110 (în colaborare cu C. Chirica).
52. *La présence et l'utilisation du l'ivoire dans le Paléolithique du SE de l'Europe*, în *Col. Int.*, Ravello, 1992, p. 199–210 (în colaborare cu I. Borziac).
53. *La chasse et la magie chez les Moustériens, Aurignaciens et Gravettiens du Paléolithique de la Roumanie*, în *Coll. Int.*, Treignes, 1993, p. 55–68.
54. *Atelier aurignacien à Malu Galben-Mitoc (Moldavie)*, în *Préhistoire européenne*, 3, Liege, 1993, p. 55–66 (în colaborare cu M. Otte).
55. *Le milieu géographique et la culture gravetienne*, în *Coll. Int.*, Nature-Culture, Liège, 1993, în *ERAUL*, 1996, p. 161–180 (în colaborare cu C. Chirica).
56. *Cele mai vechi manifestări cultice și religioase din preistoria României*, în *MMB*, 1993, p. 15–21.
57. *Le Paléolithique de la zone du Prut Moyen*, în *MemAntiq*, XX, 1995, p. 7–34.
58. *Sur les objets paléolithiques de parure et d'art en Roumanie: une pendeloque en os découverte à Mitoc, district de Botoșani*, în *Préhistoire Européenne*, 7, 1995, p. 119–152 (în colaborare cu M. Otte și C. Beldiman).
59. *A Survey of the Development of Computer Applications in Romanian Archaeology*, în *Analecta Praehistorica Leidensia*, 1996, p. 525–530 (în colaborare cu V. Mihailescu-Bîrliba).
60. *Le Paléolithique supérieur de Roumanie (1991-1996)*, în *ERAUL*, 1996, p. 41–60 (în colaborare cu Al. Păunescu, Em. Alexandrescu).
61. *L'Aurignacien tardif des Carpates à Dniestr*, în *XIIIe Congrès UISPP*, Forli, 1996, VI, p. 123–138 (în colaborare cu I. Borziac).
62. *Les origines du Gravettien en Roumanie*, în *XIIIe Congrès UISPP*, Forli, 1996, VI, p. 175–190.
63. *Rythme évolutif du Gravettien Oriental*, *XIIIe Congrès UISPP*, Forli, 1996, VI, p. 213–226 (în colaborare cu M. Otte, P. Noiret, I. Borziac).
64. *La formation des complexes Mésolithiques dans les Balkans et en Roumanie*, în *XIIIe Congrès UISPP*, Forli, 1996, VII, p. 79–90.
65. *Le milieu géographique et la culture gravetienne à l'Est des Carpates*, în *ERAUL*, Liège, 68, I, p. 161–180 (în colaborare cu C. Chirica).
66. *L'Epipaléolithique-Mésolithique sur le territoire de la Roumanie*, în *Actes du XXIVe Congrès Préhistorique de France*, Carcassonne, 1999 (în colaborare cu C. Chirica), p. 79–91.
67. *Recherches sur le paléolithique supérieur de la Moldavie*, în *Archéologie et Préhistoire*, Bull. Soc. Royale Anthropologie et Préhistoire, Bruxelles, 107, 1996, p. 45–80 (în colaborare cu M. Otte, P. Noiret, I. Lopez-Bayon, I. Borziac).
68. *Muzeele României între stagnare și dezvoltare*, în *RevMuz*, 3–4, 1998, p. 61–64.
69. *Le paléolithique de Mitoc*, în *CercetIst*, S. N., XVII/1, 1998, Iași, p. 47–76.
70. *Région-clef de la Préhistoire orientale. La Moldavie*, în *Archeologia*, 353, 1999, p. 58–66 (în colaborare cu M. Otte, Pierre Noiret, I. Lopez-Bayon, I. Borziac).
71. *Valori ale culturii universale la Palatul Culturii din Iași*, în limbile română, franceză, germană, engleză, catalog, Iași, 1999 (în colaborare).
72. *Cultura Ripiceni-Brânzeni*, în *Stratum Plus. Vremea sobirati kamnia*, Sankt-Peterburg – Kișinev – Odessa, 1, 1999, p. 164–167.
73. *Contribuții privind prezența obsidianului ca materie primă pe teritoriul României*, în *Carpica*, XVII, 1998, p. 9–20 (în colaborare cu C. Kacso, M. Văleanu).
74. *Cuvânt înainte*, în *Scânteia, cercetare arheologică și restaurare*, Catalog, 1999, p. 11–12.
75. *Mitoc – Malul Galben*, în *Cronica. Campania 1998*, p. 72.
76. *Cercetarea arheologică ieșeană în ultimii 50 de ani. Epoca paleolitică*, în *ArhMold*, XXII, 1999, p. 147–150.
77. *Descoperiri arheologice în zona Pașcani*, în *Monografia Pașcani* (coord. acad. C. Ciopraga), Iași, 2000, p. 29–44.
78. *Arheologia Cuaternarului*, în *Cuaternarul pe teritoriul României* (coord. A. Saraiman, V. Chirica), Ed. Helios, Iași, 2000, p. 207–277.
79. *Creștinismul la est de Carpați. Secolele II–X*, în *Priveghind și lucrând pentru mântuire*, volum editat la aniversarea a 10 ani de arhipăstorie a Înalt Prea Sfințitului Daniel, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, Iași, 2000, p. 190–197.
80. *Multidimensional analysis of the archaeological discoveries from the multiphase Palaeolithic site at Mitoc – Malul Galben*, în *CAA Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology*, *BAR International Series*, 845, 2000, p. 49–54 (în colaborare cu A. Cojocaru).
81. *Gravettianul din spațiul carpato-nistrean*, în *ArhMold*, XXIII–XXIV, 2000–2001, București, 2003, p. 7–19 (în colaborare cu I. Borziac).
82. *Considérations concernant le Moustérien sur l'espace compris entre le Dniestr et les Carpates*, în *Premiers hommes modernes de la Péninsule Iberique. Actes du Coll. de la Comission VIII de l'UISPP*, Lisboa, 2000, p. 37–44 (în colaborare cu I. Borziac, M. Wanli).
83. *Recherches sur le Paléolithique supérieur sur le territoire de la Roumanie (1996–2000)*, în *Le Paléolithique supérieur européen. Bilan quinquennal 1996–2001*, *ERAUL*, 97, Liège, 2001, p. 45–48.

84. *La production laminaire (technique et typologie) à Mitoc sur le Put (Roumanie)*, în *Productions lamellaires attribuées à l'Aurignacien: chaines opératoires et perspectives technico-culturelles*, Liège, 2001, p. 131–139.
85. *L'étude géochimique du sédiment de l'habitat aurignacien de Mitoc-Malu Galben*, în *Praehistoria*, II, Miskolc, 2001 (2002), p. (în colaborare cu M. Văleanu).
86. *Comparaisons entre les occupations appartenant au Paléolithique supérieur de Belgique et de l'Europe est-centrale*, în *Praehistoria*, III, Miskolc, 2002 (2003), p. 29–49.
87. *Hommage à Jean Gaussen: L'Art du Paléolithique supérieur en Europe d'Est et Centrale*, în *Hommage Gaussen*, 2003, p. 99–117.
88. *Mitoc. Com. Mitoc, jud. Botoșani, Valea Izvorului*, în *Cronica. Campania 2002*, București, 2003, p. 199–200, 436, 492–496 (în colaborare).
89. *Triplul paradox românesc pe drumul intergrării cultural-europene*, în *Buletin Științific*, nr. 12, Iași, 2003, p. 73–86 (în colaborare cu C. Chirica).

V. RECENZII

1. *D. de Sonneville-Bordes, La Préhistoire moderne. L'âge de la pierre taillée*, Périgueux, 1972, în *Dacia*, N.S., XX, 1978.
2. *M. Brudiu, Paleoliticul superior și epipaleoliticul din Moldova*, București, 1974, în *AIIAI*, XIII, 1976.
3. *Dr. J.-G. Rozoy, Les derniers chasseurs*, Compiègne, 1978, I–III, în *Dacia*, N.S., XXIV, 1980.
4. *Dr. J.-G. Rozoy, Les derniers chasseurs*, Compiègne, 1978, I–III, în *AIIAI*, XVII, 1980.
5. *Dr. J.-G. Rozoy, Typologie de l'Epipaléolithique (Mésolitique) franco-belge*, Compiègne, 1978, în *SCIVA*, 31, 1982, 2.
6. *M. Otte, Le Paléolithique supérieur ancien en Belgique*, Bruxelles, 1979, în *Dacia*, 25, 1981.

7. *Jean Gaussen, Le Paléolithique supérieur de plein air en Périgord*, Paris, 1980, în *Dacia*, N. S., XXVI, 1982.
8. *M. Otte, Le Gravettien en Europe Centrale*, I–II, Bruges, 1981, în *ArhMold*, X, 1985.
9. *D. Monah, Șt. Cucuș, Așezările culturii Cucuteni din România*, Iași, 1985, în *ArhMold*, XI, 1987.
10. *G. Kourtessi-Philippakis, Le Paléolithique de la Grèce continentale*, Paris, 1986, în *ArhMold*, XIII, 1990.
11. *M. Dewez, La Paléolithique supérieur récent dans les grottes de Belgique*, Louvain, 1987, în *BAI*, IV, 1991.
12. *J.-Ph. Rigaud, La grotte Vaufray*, Chalons-sur-Marne, 1989, în *BAI*, IV, 1991.
13. *M. Cârciumar, Mărturii de artă preistorică în România*, București, 1987, în *Cahiers Ligures de Préhistoire et de Protohistoire*, N.S., 4–5, 1987–1988.

VI. ALTE LUCRĂRI

1. *Coll.Int., La genèse et l'évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie*, în *BAI*, II, 1987.
2. *Simpozionul internațional „Cultura Cucuteni în context european”*, în *ActaMM*, V–VI, 1988.
3. *Colocviul internațional „Aurignacianul și Gravettianul (Perigordianul) în cadrul lor ecologic”*, în *ArhMold*, XI, 1987.
4. *Considerații de ordin metodologic privind realizarea Repertoriului arheologic județean*, în *SCIVA*, 30, 1979, 2 (în colaborare cu Al. Păunescu, P. Șadurschi).
5. *Bibliographie du Paléolithique et d'Epipaléolithique de la Roumanie (1978–1986)*, în *BAI*, II, 1987 (în colaborare cu C. Asăvoaie).
6. *O viață închinată arheologiei: Profesorul Mircea Petrescu-Dimbovița la 80 de ani*, în *Europa XXI*, Iași, 1995.